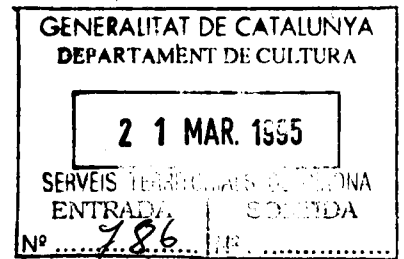

137J
OR FIX

Jaciment: PEDRERA D'INCARCAL
Municipi: CRESPIÀ
Comarca: PLA DE L'ESTANY
Tipus de Jaciment: PALEONTOLÒGIC
Campanya: FEBRER 1995

INFORME PRELIMINAR D'EXCAVACIÓ

Director: Xavier ROS i VISÚS

Equip de treball: Xavier ROS i VISÚS
Àngel GALOBART i LORENTE
Rodrigo GAETE i HARZENETTER
Julià MAROTO i GENOVER
Feliu COLOMER i TRUYOLS
David ORTEGA i COBOS
Xavier SINTES i NORTE

Redacció informe: Xavier ROS i VISÚS
Àngel GALOBART i LORENTE
Julià MAROTO i GENOVER

INFORME DE L'EXCAVACIÓ D'URGÈNCIA A LA PEDRERA D'INCARCAL (Crespià, Pla de l'estany).

Situació geogràfica:

El jaciment se situa en la Pedrera de Carbonats d'Incarcal, dins el municipi de Crespià, al nord de la comarca del Pla de l'Estany. S'hi accedeix a partir de la carretera de Besalú a Figueres, la N-260; en el quilòmetre 57 trobem el camí que ens porta, en direcció cap al sud, a l'explotació de carbonats anomenada pedrera de Cal Taco (Fig. 1).

Descripció dels treballs realitzats:

Aquesta troballa va ser descoberta a finals de novembre de 1994, en el decurs d'una visita ordinària al complex de jaciments paleontològics del pleistocè inferior d'Incarcal. En una de les parets de les calcàries, i degut a la construcció d'un canal de desguàs, es podien veure en secció alguns fragments d'ossos molt malmesos. L'estat dels ossos i el perill d'erosió potencial pel fet de que es trobesin dins del canal, van fer que es sol·licités una excavació d'urgència per tal de poder retirar ràpidament les restes.

El primer permís es va donar pel dia 24 de gener, procedint a destapar el sediments que cobria els ossos de la secció. Degut a la gran quantitat de restes que anaven apareixent a mesura que s'extreia el sediment, i al seu delicat estat de conservació, no es va poder realitzar una extracció dels ossos, de forma que restaren en superfície les següents peces: la part proximal d'un fèmur, una branca de la pèlvis, varies costelles, part de l'escàpula i la part proximal de l'húmer. Al final d'aquesta actuació, es va decidir treure la part proximal del fèmur, única peça que en aquell moment es trobava totalment descalçada.

La segona actuació es va dur a terme el dia 5 de febrer, amb una nova delimitació dels ossos, de forma que van aparèixer noves restes: algunes vèrtebres i part de les extremitats anteriors.

La tercera actuació, va començar el 8 de febrer i tenia una durada inicial de sis dies. Va ser a partir d'aquesta actuació quan es va poder observar el crani de l'individu, que hem determinat com a *Stephanorhinus etruscus* (el rinoceront

etrusc), i es va delimitar les seves extremitats anteriors. Degut a la importància de la troballa (molt pocs vertebrats fòssils es troben en connexió anatòmica), es va decidir fer un motlle in situ de tot l'esquelet. Degut a aquesta actuació va ser necessari ampliar el permís d'excavació fins el 28 de febrer.

Finalment els dies 1 i 2 de març, una excavadora, sufragada per l'empresa, va retirar el fòssil del jaciment i el va depositar en una zona de fàcil accés, per tal de facilitar la seva càrrega en un camió. El dia 7 de març es va realitzar el trasllat, que va correr a càrrec de l'Ajuntament de Banyoles, cap a l'Institut de Paleontologia de Sabadell, lloc on es restauraran les restes, abans de dipositar-les definitivament al Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles.

-Mètode d'excavació:

El rinoceront estava situat en un nivell argilós saturat d'aigua, intercalat dins la sèrie de calcàries lacustres pliocèniques que constitueixen el llac. Aquest nivell ha fet molt complicada l'excavació. Els ossos estaven molt humits i es desfeien quan s'extreia l'argila que estava en contacte amb ells. Per tal de solucionar aquest problema es va intentar secar els ossos amb un secador industrial, però la pèrdua tan ràpida de l'aigua feia que els ossos i el sediment quedessin esquerdat. Tota l'excavació es va fer amb bisturins per evitar malmetre les restes. Els ossos es deixaven en superfície, perquè perdessin poc a poc la seva humitat, i periòdicament es donaven capes de consolidant (paraloid 5%) per donar més consistència. Els ossos que es fracturaven s'enganxaven directament amb Loctite.

Un cop estava bastant delimitat el perímetre de l'animal, es va extreure, amb piqueta, part del sediment que havia pels cantons, per tal de poder treballar més còmodament i facilitar el treball a l'hora de fer les mòmies.

La presència de fractures en el sediment, van ajudar, per un cantó, a definir els límits de les mòmies, però d'altra banda, van provocar problemes en l'extracció. En aquests plans de fractura la cohesió del sediment disminueix quedant com a possibles zones vulnerables.

-Realització del motlle:

Un cop confirmada la importància de les restes (només faltaven les dues ex-

tremitats posteriors), es va decidir fer la realització d'un motlle. Es per aquest motiu que vam descalçar el nombre màxim d'ossos possibles. Els ossos es varen delimitar acuradament per tal de deixar un relleu ben marcat.

Un cop feta aquesta primera tasca preliminar, es va procedir a la consolidació dels ossos i del sediment envoltant, a base de donar successives capes de consolidant (Paraloid diluït en acetona) d'una concentració que anava d'un 2% en la primera capa fins un 10% en la capa final.

El següent pas va ser aplicar una fina capa de vaselina per tota la superfície a enmotllar, per aconseguir un mínim grau d'adherència de la silicona amb l'os. Per fer el motlle es va aplicar una capa uniforme de silicona d'uns 5 mm de gruix. Un cop catalitzada aquesta capa, es va procedir a fer una carcassa de polièster amb fibra de vidre per donar rigidesa al conjunt del motlle.

Degut a l'enorme grandària de la superfície a enmotllar, es va decidir fer-lo en cinc parts, per tal de poder treure el negatiu més fàcilment i reduir el perill de malmetre els ossos.

-Extracció de les restes

Per tal de poder garantir unes bones condicions d'extracció i transport, es va decidir fer tres mòmies que contenien les següents restes: una primera amb el crani i les mandíbules, la segona amb les dues extremitats anteriors i una tercera mòmia, que estava formada per la resta del cos (costelles vèrtebres, pelvis, escàpula i les parts proximals dels humers). Aquestes divisions varen venir donades, en certa forma, pels plans de fractura que havien en el sediment.

El procés de realització d'aquestes mòmies consisteix en delimitar i descalçar el bloc de terra que conté els ossos, deixant-lo sobre el mínim volum de sediment possible.

Aquest conjunt d'ossos i sediment es protegeix amb paper de plata i venes de guix.

Una carcassa feta amb cartró delimita la superfície externa total de la mòmia. El poliuretà expandit s'aboca pels laterals i per la part superior del bloc d'ossos i sediment, quedant, d'aquesta forma, protegit per la seva extracció, manipulació i transport.

Degut a la grandària de les mòmies va ser precisa l'actuació d'una excavadora per poder-les arrancar i transportar a una zona més plana on es van deixar a l'es-

pera de ser carregades al camió que les portaria a Sabadell.

Llistat de participants:

Xavier ROS Geòleg. Director de l'excavació

Àngel GALOBART Paleontòleg. Inst. Paleont. "Miquel Crusafont"

Rodrigo GAETE Paleontòleg. Inst. Paleont. "Miquel Crusafont"

Julià MAROTO Prehistoriador. Universitat de Girona

Feliu COLOMER Estudiant de Geologia. Universitat Autònoma de Barcelona

David ORTEGA Estudiant d'Arqueologia. Universitat de Girona.

Xavier SINTES Estudiant d'Arqueologia. Universitat de Girona.

Tots els membres han col·laborat activament en l'excavació, restant de forma continua en el jaciment una mitjana de tres persones que es podia veure ampliada a quatre o cinc persones durant els caps de setmana.

Troballes:

Degut a la forma d'extracció de les restes (per mitjà de mòbies), es difícil fer un inventari fins que no es porti a terme la restauració. Les restes excavades pertanyen a un rinoceront, que estava disposat en conexió anatòmica. Els ossos observables en superfície corresponien als següents elements anatòmics: crani amb la mandíbula dreta, les vèrtebres cervicals, les dues extremitats anteriors completes, vèrtebres dorsals i lumbar, un gran nombre de costelles, la pelvis dreta i una part proximal del fèmur. Les extremitats posteriors suposem que es van malmetre per acció de la màquina que va construir el canal de desguàs.

Resultats preliminars:

En Paleontologia els principals caracters per la determinació sistemàtica solen venir donats per la dentició. La petita talla de l'individu i les característiques de la sèrie dentària, entren dins de la variabilitat descrita per l'espècie *Stephanorhinus etruscus*.

El rinoceront etrusc és el més comú en el plio-pleistocè europeu, doncs només és present una altre espècie a uns pocs jaciments de França i Itàlia. A la península Ibèrica es té constància de la seva presència en un mínim de 10 jaciments (Cerdeño, 1993), que van des de 3 milions d'anys (pliocè) fins el plistocè mig (0.7-0.5 m.a.). Entre aquests jaciments s'hi troben les argiles d'Incarcal datades de 1-0.7 m.a. (Galobart *et al.* 1990, Maroto & Galobart 1992 i Colomer *et al.* 1992).

De forma aproximada, les dades que s'han pogut obtenir en el camp son les següents:

Longitud pèlvis-part anterior del crani	210 cm.
Amplada màxima (omòplat-carp)	160 cm.
Longitud del crani	50 cm.
Amplada del crani	55 cm.
Longitud de la mandíbula	46 cm.
Alçada de la mandíbula	29 cm.
Longitud sèrie dentària inferior	20 cm.
Longitud sèrie dentària superior	20 cm.

Bibliografia:

E. CERDEÑO. (1993); Remarks on the Spanish Plio-Pleistocene *Stephanorhinus etruscus* (Rhinocerotidae). *C.R. Acad. Sci. Paris. T. 317, Sèrie II*, pp 1363-1367.

A. GALOBART, J. MAROTO, E. MENÉNDEZ, X. ROS, R. GAETE & F. COLOMER.(1990); El yacimiento del Pleistoceno Inferior de Incarcal (Crespià, Girona). *Comunicaciones Reunión de Tafonomía y Fossilización*, pp. 161-167.

J. MAROTO & A. GALOBART. (1992); Incarcal (Crespià, Pla de l'Estany): un jaciment representatiu de la fauna de grans mamífers del Pleistocè Inferior. *Tribuna de Arqueologia* 1990-91, pp. 7-16.

F. COLOMER, R. GAETE, A. GALOBART, J. MAROTO, E. MENÉNDEZ & X. ROS. (1992); El jaciment paleontològic d'Incarcal (Crespià, Pla de l'Estany). *El medi natural del Valles*, 3. Annals del Centre vallesà d'estudis dels ecosistemes mediterranis. pp. 26-32.

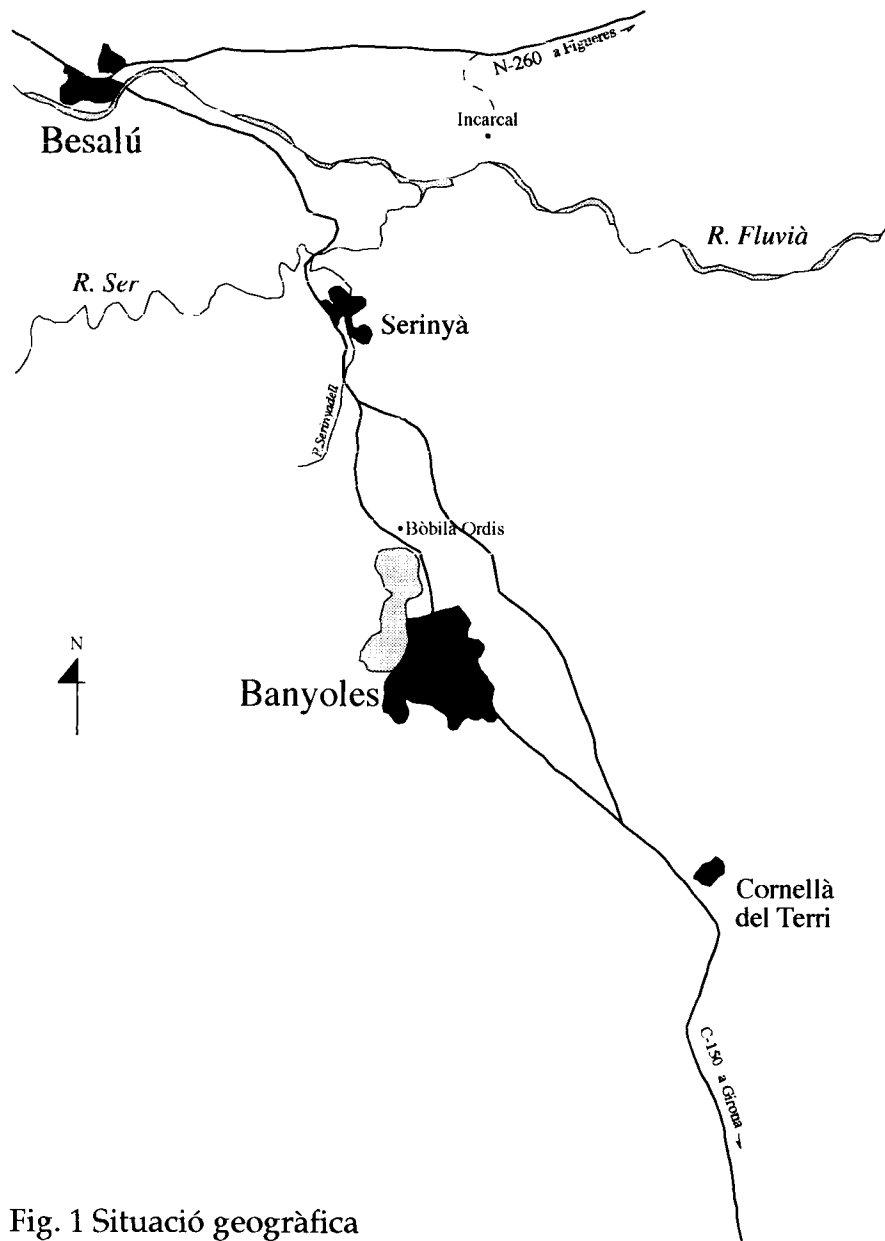

Fig. 1 Situació geogràfica

DOSSIER DE PREMSA

Un tren articular farà durant un any el servei de transport urbà pels carrers del barri vell

(Pàg. 4)

Convergència designa Bartomeu Bernabeu com a cap de llista de CiU a les municipals

(Pàg. 6)

Carreteres té gairebé enllestit el projecte per construir el pont que substituirà el passallís

(Pàg. 8)

L'alcalde insisteix que anirà a les eleccions però diu que no sap si amb CiU o el PSC

(Pàg. 11)

Hipercor sol·licita llicència per obrir un centre d'entreteniment de motor a la ciutat

(Pàg. 18)

DIUMENGE, 19
febrer de 1995

Director: Narcís Planas
Núm.: 16033

225 PTA
Editorial Gironina S.A.

Diari de Girona

Gassol celebrarà el seu centenari augmentant les vendes un 5%

JORDI RIBOT

Aspecte exterior de Manufactures Anton Gassol, a Salt.

Salt.- L'empresa tèxtil Manufactures Antoni Gassol, amb seus a Salt i Mataró i dedicada a la producció de filatures, mitges i gèneres de punt, celebrarà la propera tardor el seu centenari després d'haver incrementat en un 5% la seva xifra de negoci fins arribar als 7.783 milions de pessetes, i d'haver quadruplicat els seus beneficis.

Baldomer Gudayol d'UDC serà escollit cap de llista de CiU

Salt.- L'actual regidor d'Unió Democràtica de Catalunya a l'Ajuntament de Salt, Baldomer Gudayol, serà el cap de llista que la coalició de CiU presentarà a les properes eleccions municipals. El representant territorial d'Esports a Girona, Joan Canals, podria ser el número dos de la candidatura encapçalada per Gudayol.

El Govern intenta agilitar els visats per als turistes de l'Est

Girona.- El Govern central, a través del Ministeri d'Afers Estrangers, està negociant amb les ambaixades espanyoles als països de l'Est, sobretot Rússia i Ucraïna, perquè s'agilitin els tràmits de visats per als turistes d'aquests països que volen visitar la Costa Brava.

AVUI, 96 PÀGINES

Portada del suplement DOMINICAL

- Revistes culturals
- La Guia de la tele

Un equip de paleontòlegs el van descobrir durant una inspecció de rutina

Troben les restes d'un rinoceront de dos milions d'anys a Crespià

■ El fòssil de l'animal, que ha aparegut en perfecte estat de conservació, s'exposarà al Museu Arqueològic de Banyoles

■ La peça, un individu adult que devia pesar uns tres-cents quilos, pertany a una espècie de finals de l'era terciària

(Pàg. 40)

PEP IGLESIAS

L'equip de paleontòlegs aixecarà la setmana vinent les restes del rinoceront per restaurar-les i estudiar-les.

La primera part va ser decisiva (3-0)

El derbi català de Primera va ser un passeig del Barça

Barcelona.- Amb un gol de Hristo Stoitkov als dos minuts de joc es va acabar el possible equilibri que podia deparar el derbi entre el FC Barcelona i l'Espanyol. A partir d'aleshores, amb un Barça incisiu i un Espanyol amb moltes fissures defensives, el partit es va convertir en un passeig de l'equip blau-grana que, en arribar al descans, ja havia establert el definitiu 3-0. Un gol de Txiqui Begiristain, completant una bona jugada d'Stoitkov, i un altre de Sergi varen enllestir un resultat clarament favorable al Barça. A la segona meitat, el joc es va equilibrar, però els locals varen controlar el partit en tot moment.

(Pàg. 47)

febrer
MES DE
LA LLAR
20%
EN TOTS ELS ARTICLES
TEXTILS

cal rei
coses de casa
cal rei

al CARRER NOU de GIRONA

CULTURA ESPECTACLES

41 **MÚSICA**
El MD'A i l'ADAC
programen un cicle
dels quartets de
corda de Beethoven

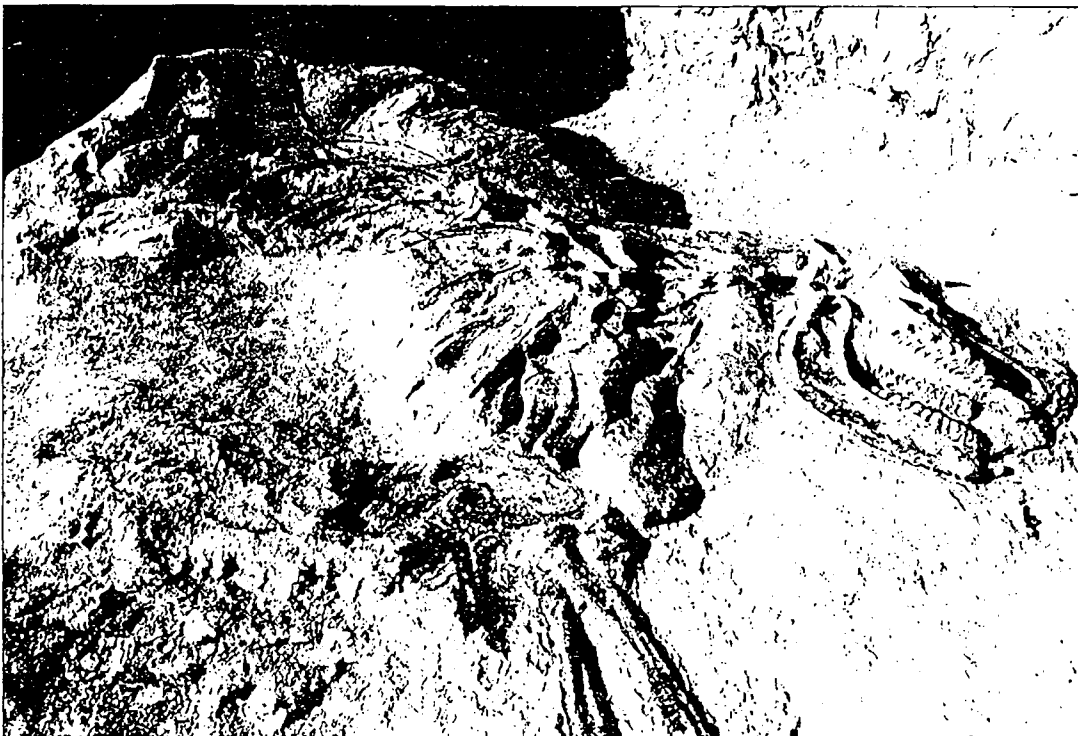
42 **SALVADOR ESPRIU**
Dimècres vinent es
commemora el desè
aniversari de la
mort de l'escriptor

L'equip de paleontòlegs que des de 1984 treballa a la pedrera d'Inquerçal, al terme municipal de Crespià, ha descobert les restes fòssils pràcticament senceres d'un rinoceront etrusc que va viure a l'Empordà ara

fa uns dos milions d'anys. Els científics han qualificat la descoberta d'espectacular i han explicat que el rinoceront de Crespià és un cas únic perquè normalment aquests animals apareixen molt fraccionats.

Apareixen a Crespià les restes fòssils d'un rinoceront etrusc d'uns dos milions d'anys

La peça, única pel seu estat de conservació, s'exposarà al Museu Arqueològic de Banyoles

PEPIGLIESIAS

La imatge de les restes fossilitzades del rinoceront és realment impactant pel seu bon estat de conservació.

DANIEL BONAVENTURA
Crespià

Membres de l'Institut de Paleontologia de Sabadell i del Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona van detectar per atzar, mentre feien una inspecció de rutina, les restes fòssils de l'animal, que al llarg del procés d'excavació s'ha identificat com un rinoceront etrusc, espècie comuna a Europa entre finals de l'era terciària i començaments de la quàternària —pliocè superior—, i que «va arribar a conviure amb l'home del paleolític mitjà i superior», segons va explicar ahir Julià Maroto, professor de Prehistòria a la Universitat de Girona.

La flora trobada al mateix indret on reposen les restes de l'animal —uns quatre o cinc metres per dessota del nivell actual del sòl— permet afirmar que el rinoceront va viure en un bosc humit que era el fruit del clima subtropical del moment.

L'animal, que no conserva la banya perquè està feta d'un material que no fossilitza, ha

aparegut en una antiga zona llacustre on ja s'han trobat altres restes fòssils que ara s'exposen al Museu Arqueològic de Banyoles, com per exemple les d'un elefant, un hipopòtam i un feli amb dents de saure d'un milió d'anys d'antiguitat.

Tot i conservar-se pràcticament sencer l'esquelet d'aquests tres animals, les seves restes van aparèixer fragmentades, mentre que «el rinoceront ha aparegut en posició anatómica, tal com va quedar quan va morir», ha explicat Julià Maroto, cosa que «el conver-

teix en un cas únic i, per la seva espectacularitat, en una peça molt bona per exposar».

Els arqueòlegs van iniciar ahir l'extracció d'un molle de sílica que permetrà fer còpies de l'animal i exposar-les en el termini d'un mes, si s'escau, en diversos museus, mentre que les restes fòssils s'excavaran en bloc la setmana entrant per seguir un procés de restauració i estudi, de manera que fins d'ara, que a un any no es podran exposar al Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles.

La troballa es va produir ca-

sualment la tardor passada arran dels moviments de terra fets per construir un desguàs a la pedrera d'Inquerçal, la qual cosa porta a pensar que el jaciment pot tenir altres restes.

Les obres, executades ara fa un any, van comportar la destrucció de les extremitats inferiors del rinoceront i la segmentació parcial del seu costellam. D'aquestes parts només s'ha pogut recuperar un fragment de fèmur. El rinoceront de Crespià és un individu adult pertanyent a una espècie extingida d'herbívoros caminadors, de petita grandària —podia pesar uns tres-cents quilos—, i els seus hàbits eren molt semblants als dels grans rinoceronts que sobreviuen avui dia.

Segons els especialistes, la seva conservació i fossilització ha estat possible perquè el cadàver va quedar sota les aigües a la vora d'un llac —«no sabem si va morir negat», diuen els arqueòlegs—, i ràpidament van cobrir-se amb sediments, abans que el seu estat de descomposició fos tan avançat per disgregar l'ossada.

Els descobridors

Xavier Ros, Àngel Galobart, Rodrigo Gaete i Felu Colomer, del Centre d'Investigacions Arqueològiques de Sabadell; David Ortega, del Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, i Julià Maroto, arqueòleg i professor de la UdG, formen l'equip que ha descobert i treballa en la

recuperació del rinoceront de Crespià. Els arqueòlegs van iniciar la seva feina a la zona fa deu anys i bona part d'ells pertanyen a l'Institut d'Estudis Comarcals de Banyoles. Una excavació d'urgència finançada pel Servei d'Aquologia de la Generalitat permet recuperar les restes del rinoceront.

La Fira del Disc traurà a subhasta documents dels Beatles

Girona.- La III Fira del Disc del Col·leccionista de Girona, que se celebrarà els propers dies 4 i 5 de març, acollirà la primera subhasta de documents personals dels Beatles, entre ells uns certificats d'assegurança de vida.

Els certificats de vida, impresos en un paper de color rosat, porten un segell de dos penics amb la figura de la reina d'Anglaterra i van ser emesos el febrer de 1967 a favor de Paul McCartney, que atorga als seus hereus 1.909 lliures esterlines, George Harrison, que els en deixava 273, i Ringo Starr, amb 2.049 lliures.

En el decurs de la fira se substarà també una fotografia i un disc firmats per Paul McCartney, a més d'altres objectes personals dels Beatles, com un coixí, corbates, mitjons o mocadors, entre altres.

Segons el promotor de la fira, Jordi Tardà, es tracta de la primera vegada a la història que se substaran documents personals del quartet de Liverpool.

La III edició de la Fira del Disc del Col·leccionista de Girona reunirà més de 150 expositors de tot el món i comptarà amb prop de 600.000 discos de tots els estils i preus. També es podran veure una guitarra gegant firmada pels Rolling Stones i una exposició fotogràfica de concerts obra de Josep Ferrnollar. Els grups Komando Moriles, Sau, Los Suaves, Sopa de Cabra i Umpah-pah actuaran durant el certamen i signaran els seus discos.

Freda acollida a l'únic film espanyol a concurs a Berlín

Berlín.- La pel·lícula de Manuel Gutiérrez Aragón *El rey del río*, l'única aportació espanyola a la secció oficial del Festival de cinema de Berlín, va ser rebuda ahir amb aplaudiments moderats després de la seva projecció.

La crítica internacional ha reaccionat sense gaire entusiasme a la pel·lícula, protagonitzada entre altres per Alfredo Landa, Gustavo Salmerón, Ana Álvarez i Carmen Maura. Rodada a Lugo, *El rey del río* se centra en la història de César, un jove de futur prometedor i amb la intuïció necessària per treure profit de les situacions que viu amb la finalitat d'arribar com més lluny sigui millor.

EL PUNT

Diumenge, 19 de febrer de 1995 • Núm. 5.093 • Any XVII

DIARI INDEPENDENT, CATALÀ, COMARCAL I DEMOCRÀTIC

Comarques gironines • 250 pessetes

■ L'Escala

Unió aposta pel delegat de Justícia a Girona, Josep Maria Guinart, com a cap de CiU a l'Escala. Plana 3

■ Olot

Començaran aviat la remodelació de la plaça del Doctor Fleming, al barri de Sant Pere Màrtir. Plana 8

■ Figueres

La cinquena edició de la fira de rebaixes Piraraula registra un descens de públic i de vendes. Plana 20

■ Girona

Se subhastaran a la Fira del Disc tres rebuts d'assegurances de Starr, McCartney i Harrison. Plana 23

■ Crespià

Els organitzadors de la Fira de la Mel han posat a la venda 3.500 quilos de mel. Plana 57

■ Ripoll

Un segell promogut per l'Associació Filatèlica rep una menció dels filatèlics francesos. Plana 58

■ Impostos municipals

Una anàlisi dels impostos mostra la diferent repercussió que té viure en un lloc o en un altre. Plana 6

■ Gironins mormons

Un centenar de persones de les comarques gironines professen la doctrina de l'Església mormona. Plana 31

■ Amenaces contra testimonis

Els jutjats gironins han tramitat setze denúncies per amenaces a testimonis de causes judicials. Plana 54

■ González torna d'Amèrica

Felipe González va acabar ahir la gira americana fent una crida al diàleg a Nicaragua. Plana 16

■ La reobertura del «cas GAL»

La reobertura del cas permetrà al jutge Garzón aclarir com es van finançar els GAL. Plana 17

■ Botín diu que li agrada el PP

El president del Banco Santander, Emilio Botín, diu que li agrada el programa econòmic del PP. Plana 21

■ El Barça guanya l'Espanyol

El Barcelona va guanyar ahir l'Espanyol (3-0), en un partit que es va decidir a la primera part. Plana 48

■ Detenció de vuit caps rapats

La Guàrdia Urbana deté a Barcelona vuit caps rapats que havien agredit i insultat dues persones. Plana 55

■ 10 anys sense Salvador Espriu

Han passat deu anys de la mort de Salvador Espriu, i la dimensió que van assolir la seva figura i la seva obra ha experimentat un procés de desmitificació que ha portat a la controvèrsia i a la indiferència. Però al mateix temps, la seva producció narrativa és objecte de nous estudis. Planes 25 a 29

Presència

Amb aquesta edició us donaran un exemplar de la revista Presència.

Rodrigo Rato

«Els atacs del PP contra Catalunya són un invent de CiU»

■ Rato diu que hi ha un procés d'absorció del PSOE per la coalició convergent

■ Nega que en el PP hi hagi algú que qüestionï el liderat de José María Aznar

■ Madrid.— El portaveu del PP al Congrés, Rodrigo Rato, està convençut que l'estratègia de CiU consisteix a aprofitar-se tant com pugui de la debilitat de Felipe González. Rato assegura en una entrevista que els atacs del PP a Catalunya són un invent de CiU, i critica

que aquesta coalició cregui que és l'única que pot protegir els catalans. També es mostra convençut que hi ha un procés d'absorció total del PSOE per la coalició convergent i nega que dins del PP es qüestionï el liderat de José María Aznar. Planes 18 i 19.

ARQUEOLOGIA

Els arqueòlegs, mentre netejaven ahir els ossos del rinoceront trobat al jaciment d'Incarcal. Foto: NÚRIA SANTIAGO.

Un rinoceront etrusc de dos milions d'anys, descobert a Crespià

■ Crespià.— Al jaciment de mamífers d'Incarcal, a Crespià, s'ha descobert el fòssil d'un rinoceront etrusc adult, d'uns dos milions d'anys. Aquest és el primer vertebrat, gairebé sencer —només li falten les extremitats posteriors—, que es descobreix a les parets calcàries del jaciment, on fins ara només s'havien trobat restes vegetals. La importància de la troballa paleontològica està en el fet que es tracta del

primer mamífer gairebé enter d'aquesta edat trobat a Catalunya i un dels pocs de l'Estat. Aquest rinoceront és l'última descoberta que s'ha fet al jaciment del Pla de l'Estany des del 1990. Plana 23.

Connecten el túnel més llarg del tram Vic-Girona de l'eix

■ Arbúcies.— Les dues boques del túnel de Joanet de l'eix transversal es van trobar dimecres, i la construcció del pas va entrar en la fase final. Amb una llargada de 1.300 metres, aquest és el túnel més

llarg dels que hi ha al tram entre Girona i Vic. La previsió era que fes 800 metres, però es va allargar per les al·legacions presentades per l'Ajuntament i els veïns de Joanet. Plana 5.

La Generalitat invertirà 10.000 milions en carreteres

■ Barcelona.— La Generalitat destinarà aquest any prop de 10.000 milions de pessetes a la conservació de carreteres. Aquesta inversió significa un canvi respecte a

la destinació de partides anteriors en el sector de les comunicacions terrestres, ja que s'orientaven més a la construcció de nous traçats i no tant a manteniment. Plana 13.

La millor oferta del 95:

1.379.000 PTA: Preu normal
- 150.000 PTA: Descompte especial
- 80.000 PTA: Pla Renove

1.149.000 PTA: FIESTA CHEERS

Informe-vos-en a

Descobriu les seves prestacions

XARXA FORD DE LES COMARQUES DE GIRONA

L'opera prima de l'australià Paul J. Hogan *El casament de Muriel*, una història de somnis extraordinaris i el segon film del cicle *Un hivern de pel·lícula*, es projecta avui a Girona, al cinema Modern.

CULTURA-ESPECTACLES

ARQUEOLOGIA

El jaciment de macromamífers d'Incarcal, a Crespià, ha permès descobrir un rinoceront etrusc adult, d'uns dos milions d'anys. És el primer vertebrat descobert a les parets calcàries del jaciment —on només s'havien trobat restes vegetals— en connexió anatòmica, és a dir, gairebé enter. La importància de la troballa paleontològica rau en el fet que és el primer mamífer enter d'aquesta edat a Catalunya, i un dels únics a l'Estat.

Troben un rinoceront etrusc enter, de dos milions d'anys, al jaciment d'Incarcal

És el primer vertebrat d'aquesta edat descobert a Catalunya en connexió anatòmica

OLGA SANTOS
Crespià.— Les restes trobades al jaciment de la pedrera d'Incarcal corresponen a un rinoceront etrusc adult, de dimensions inferiors a altres espècies, que devia pesar uns 300 quilos. Es troba pràcticament sencer i (totes les restes s'han conservat en les posicions anatòmiques originals gràcies a una capa d'argila que es va intercalar entre les capes calcàries —d'uns quatre metres d'altura—. Només hi falten les extremitats posteriors, que es van trencar quan es va excavar la zona per fer-hi un canal d'aigües, encara que es conserva un fragment de fèmur. «S'han trencat, però si no s'hi hagués excavat potser no l'hauríem trobat mai. Hem tingut molta sort», va dir ahir Julià Maroto, director dels treballs d'excavació. El rinoceront es conserva bé i a banda de la manca de les extremitats posteriors i de la

hanya, que no s'ha perdut perquè no és una resta òssia, només s'observa el desviament d'algunes seccions d'ossos, com la fractura del cervell, dels humers o d'algunes costelles. El rinoceront pertany al pliocè superior —segona època del terciari superior, entre el miocè i el pistocè— i té moltes possibilitats museològiques.

El rinoceront morfològicament s'assembla molt als actuals. Era herbívor i terrestre —el rinoceront del miocè era aquàtic— que habitava zones boscanes, amb clima humit i subtropical, com ara el d'Incarcal. Fins ara al jaciment de Crespià s'havien trobat restes fragmentàries de rinoceront, però en les parets argiloses, per tant d'edat força més recent. El paleontòleg Xavier Ros, encarregat de la coordinació de l'equip d'arqueòlegs, va descobrir les restes òssies al novembre, en les parets del canal que es va obrir a la

L'equip de tècnics treballant en la neteja de les restes del rinoceront etrusc, ahir al matí. Foto: NURIA SANTIAGO.

pedrera a mitjan any passat. L'equip que hi treballa, encapçalat per Maroto, prehistoriador i professor de la UdG, va demanar al Servei d'Arqueologia de la Generalitat el permís per excavar-hi urgentment. Ara s'estan fent els molles en silicó de l'estructura esquelètica i el procés per a l'aixecament de les restes finalitzarà la setmana vinent. Després es faran còpies fideles de l'animal en posició anatòmica per tal que

siguin exposades i d'aquí a un any hauran acabat les tasques de neteja i consolidació dels ossos i el rinoceront es podrà exposar al Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles. Els altres tècnics que hi treballen són David Ortega, del Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona; Àngel Galobart, de l'Institut de Paleontologia de Sabadell; i Rodrigo Gaste i Feliu Colomer, del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles.

Cinc anys d'excavacions sistemàtiques a la pedrera de Crespià

O.S.
El rinoceront etrusc descobert el novembre passat, «un dels individus més complets d'aquesta edat que es coneixen», segons va assegurar el director d'excavacions d'Incarcal, Julià Maroto, és l'última descoberta que s'ha fet en aquest jaciment del Pla de l'Estany des del 1990. Els treballs de recerca arqueològica a la pedrera de Crespià van començar el 1984 i van cessar el 1990, després que es considerés que hi havia prou material d'estudi i anàlisi per deixar d'excavar i dedicar el temps dels especialistes a les restes que ja s'havien trobat. A més, en la darrera etapa la freqüència de troballes havia baixat molt, cosa que va fer pujar molt el cost de la investigació. Aquest va ser un altre motiu pel qual es va decidir deixar d'excavar fa cinc anys.

Entre les troballes més importants de les excavacions sistemàtiques que es van iniciar el 1984, destaquen el quixel·l d'un *Homo erectus*, restes d'un elefant prehistòric meridional, l'espècie més antiga; una aranya fossilitzada d'un milió d'anys i el crani d'un felí de la mateixa època, a més d'altres restes de mamífers del quaternari, com un hipopòtam, un bisó, un cérvol, un cavall i una hièna. També s'hi han descobert nombroses restes vegetals.

Els organismes i institucions que han estat col·laborant en les excavacions arqueològiques a Incarcal són el Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, l'Institut de Paleontologia de Sabadell, el Centre d'Estudis Comarcals del Pla de l'Estany i la Generalitat.

Pep Tossar presenta avui «Sa història des senyor Sommer», a Sant Feliu de Guíxols

Sant Feliu de Guíxols.— La peça *Sa història des senyor Sommer*, que fa uns mesos va dirigir el gironí Xicu Masó, es representa avui a les set de la tarda al Teatre Auditori de Sant Feliu de Guíxols. El monòleg ha rebut una menció especial dels Premis La Crítica de Barcelona 1994 i està interpretat per l'actor mallorquí Pep Tossar. La música del muntatge és original de Joan Bibiloni i la traducció ha anat a càrrec de Lluís Massanet. *Sa història des senyor Sommer* és la recreació escènica d'un adult que no pot oblidar el senyor Sommer, un personatge curiós i enigmàtic que va conèixer quan era un nen i que el va intrigar perquè sempre estava caminant, fins que un dia va entrar en un llac i es va ofegar. Patrick Süskind, l'autor de la novel·la del mateix nom, fa servir aquesta anècdota per construir una metàfora sobre el sentit genèric de la fugidita, acció que pot dur a terme qualsevol. L'adaptació teatral de *Sa història des senyor Sommer* és el tercer treball de la Companyia Teatre Ciutat de Palma, fundada per l'actor Pep Tossar fa quatre anys. **E.L. PUNT**

MÚSICA

Rebuts d'assegurances de vida de McCartney, Harrison i Starr se subhastaran a Girona

Ja es venen els abonaments de la Fira del Disc

Girona.— Tres rebuts d'assegurances de vida contractades per Paul McCartney, George Harrison i Ringo Starr el 20 de febrer del 1967 a l'empresa Sun Life Assurance Associated & Limited se subhastaran a la III Fira del Disc de Col·leccionista de Girona, que tindrà lloc els dies 4 i 5 de març al Palau de Fires. Segons el màxim responsable de la fira, Jordi Tardà, és la primera vegada a la història que surten a subhasta documents personals de components de The Beatles. Segons aquests rebuts, George Harrison deixava als seus hereus 273 lliures; Ringo Starr, 2.049 lliures, i Paul McCartney, 1.909 lliures. Els rebuts estan impresos en paper de color rosa i porten el segell reial britànic.

També sortiran a subhasta uns lots de material promocional d'època de The Beatles —que inclou un coixí, corbates, mitjons i mo-

cadors—, i també una fotografia i un disc de Paul McCartney —*McCartney 2*— signats per ell. De moment, es desconeixen els preus de sortida de tots aquests lots.

Jordi Tardà va anunciar també en aquesta tercera edició de la fira hi haurà 27 estands de botigues especialitzades que no han estat mai en cap edició de les fires de Barcelona i Girona. Entre els especialistes que s'estrenen en aquesta tercera Fira del Disc de Col·leccionista de Girona, n'hi ha d'anglesos, americans, alemanys, italians, francesos i belgues. D'altra banda, aquest dilluns es posen a la venda a les oficines de Caixa de Girona els abonaments per assistir als dos dies de la fira. El preu d'aquests abonaments és de 1.000 pessetes, mentre que el de les entrades serà de 600 pessetes dissabte, i 500 diumenge. A més, amb els abonaments no s'hauran de fer cues.

UN
EL NOUCENTISME
PROJECTE
EL NOUCENTISME
DE
EL NOUCENTISME
MODERNITAT

EXPOSICIÓ

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
c/ Aragó, 5
08011 Barcelona
Telèfon: (93) 412 07 81 - 82

DEL 22 DE DESEMBRE DE 1994
AL 12 DE MARÇ DE 1995.
Exposició oberta al públic de dimarts, dijous i divendres de 11 a 14 i de 16 a 20h.
Dimecres i dissabte de 11 a 20h.
Diumenges i festius de 10 a 15h.

Los investigadores están preparando su publicación en versión CD-ROM

El CSIC crea un banco de imágenes digitales de arte prehistórico español

Una colección de 7.000 fotografías será conservada de esta forma

PABLO JAUREGUI

MADRID.— Un equipo de investigadores del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC) ha creado el primer banco de imágenes digitales sobre el arte prehistórico de España, garantizando de esta forma su supervivencia.

El Centro de Estudios Históricos, dependiente del CSIC, cuenta con un importante fondo documental, el Archivo del Arte Levantino, constituido por más de 7.000 fotografías exhaustivamente documentadas. Esta colección, creada en los años 70 por el profesor Almagro Basch, contiene uno de los ciclos artísticos de mayor proyección internacional de nuestra prehistoria: las representaciones estilizadas de personas y animales, pintadas en tiempos postpaleolíticos en numerosos abrigos rocosos y covachos de las comunidades de Valencia, Cataluña, Aragón, Castilla-La Mancha y Murcia.

Sin embargo, según explicó ayer a EL MUNDO Juan Manuel Vicent, el director de este proyecto, muchas de las fotografías que forman parte de este fondo documental se estaban deteriorando, y por lo tanto la digitalización de estas imágenes constituye una forma de garantizar su conservación.

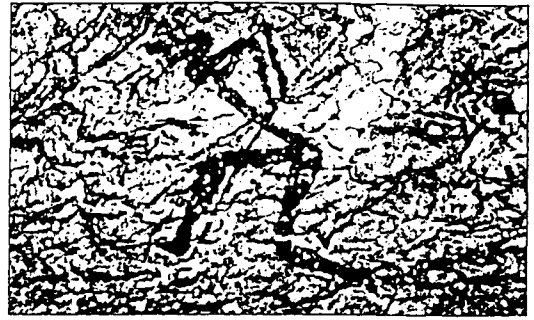
Este primer banco de arte prehistórico digitalizado pondrá a disposición de los investigadores un sistema de consulta de datos e imágenes que reúne el más extenso repertorio documental sobre este tema.

Además se generará un enorme potencial de difusión del arte prehistórico español mediante el suministro de imágenes de alta calidad para su investigación. Los investigadores trabajan también en

la producción de publicaciones específicas en CD-ROM y en un sistema de acceso por Internet a los bancos de datos e imágenes.

El proyecto incluye además una línea de investigación experimental para resolver problemas de

conservación a través del análisis de las imágenes digitalizadas. Estas podrán utilizarse para diagnosticar los procesos de degradación que afectan a las pinturas y ayudar a planificar las acciones necesarias para su protección.

Una de las imágenes de arte prehistórico que han sido digitalizadas. CSIC

PALEONTOLOGIA

Hallan un rinoceronte etrusco de dos millones de años en Girona

CRESPÍA (GIRONA).— Un rinoceronte etrusco de dos millones de años de antigüedad ha sido descubierto por un equipo de arqueólogos en el yacimiento de la pedrera de Incarcal, en el municipio de Crespía.

El rinoceronte adulto, que debía pesar unos 300 kilos, está prácticamente entero, ya que sólo le faltan las extremidades posteriores, y pertenecía al periodo plioceno superior, según los arqueólogos.

El hallazgo se produjo el pasado mes de noviembre y en la actualidad se están haciendo moldes de sílica de la estructura esquelética para poder levantar los restos que, según los expertos, podría estar concluida la próxima semana.

Una vez concluyan los trabajos de limpieza y consolidación de los huesos, que podrían durar un año, el rinoceronte será expuesto en el Museo Arqueológico Comarcal de Banyoles (Gerona).

Ahora volar a Europa, a Tánger, a Casablanca o a Túnez, cuesta mucho menos. Porque hasta el 26 de Marzo, Iberia le ofrece el precio más pequeño en sus vuelos directos o con conexión. Sólo 29.000 pesetas. Plazas limitadas.

IBERIA

MUCHO MÁS QUE VOLAR

Infórmese de las condiciones de esta oferta en su agencia de viajes o en Inforiberia Tel. (91) 329 57 67.

Els arqueòlegs han començat a aixecar les restes fòssils per restaurar-les

Troben a Crespià un fòssil de més de dos milions d'anys quasi sencer

CRESPIÀ. Els treballs arqueològics realitzats a la pedrera d'Inquercal, a Crespià, ha permès descobrir un rinoceront fòssilitzat de més de dos milions d'anys en connexió anatòmica, és a dir, pràcticament sencer, una peça única a Catalunya que

s'exposarà al Museu Arqueològic de Banyoles quan finalitzin els treballs de restauració. Les restes es trobaven només a quatre metres per sota el nivell de terra, i es tracta d'un animal d'uns tres-cents quilos, molt comú a Europa a l'era Terciària.

L'equip de paleontòlegs, format per membres de l'Institut de Paleontologia de Sabadell i del Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, treballa en aquest jaciment des de 1984 i han qualificat la descoberta d'espectacular ja que normalment les restes trobades d'animals fòssilitzats amb anterioritat apareixen molt fraccionades.

El bon estat de conservació de les restes ve donat, segons els experts, pel fet que el cadàver va quedar sota les aigües i a la vora d'un llac i ràpidament va quedar cobert amb sediments, abans que el seu estat de descomposició fós prou avançat com per disgregar l'ossada.

El rinoceront etrusc, espècie que va viure a Europa entre finals de l'era terciària i començaments de la quaternària, es va trobar mentre els arqueòlegs realitzaven una inspecció de rutina. Situat a uns quatre o cinc metres per sota del nivell actual del

sòl, entre parets calcàries, l'animal no conserva un element característic de la seva espècie, la banya, ja que,

Els experts extreuen els motllos de guix.

TAVI NONÓ

segons els experts, és una peça formada per material que no fòssilitza. Anteriors excavacions realitzades a la zona, ara fa un any, van provocar la destrucció de les extremitats inferiors del rinoceront i la segmentació parcial del seu costellam.

La pedrera d'Inquercal és una antiga zona llacustre on ja s'han trobat altres restes fòssils que ara s'exposen al Museu Arqueològic de Banyoles, com les d'un elefant, un hipòdam i un felí amb dents de saure d'un milió d'anys d'antiguitat. Les restes d'aquests tres animals, tot i ser bastant completes, van aparèi-

xer fragmentades i el treball dels professionals ha permès la seva reconstrucció quasi total.

Les restes del rinoceront etrusc es podrien exposar al Museu Arqueològic de Banyoles en el termini d'un any. Actualment, els arqueòlegs treballen en la realització d'un motlle de silicona que permetrà fer còpies de l'animal i exposar-les en el termini d'un mes als museus i centres que ho demanin.

Les restes fòssils seran traslladades per plaques i s'iniciarà un procés de restauració i d'estudi que podria culminar d'aquí a un any

VERD

MEDI AMBIENT

Una de les jardineres als carrers de Salt.

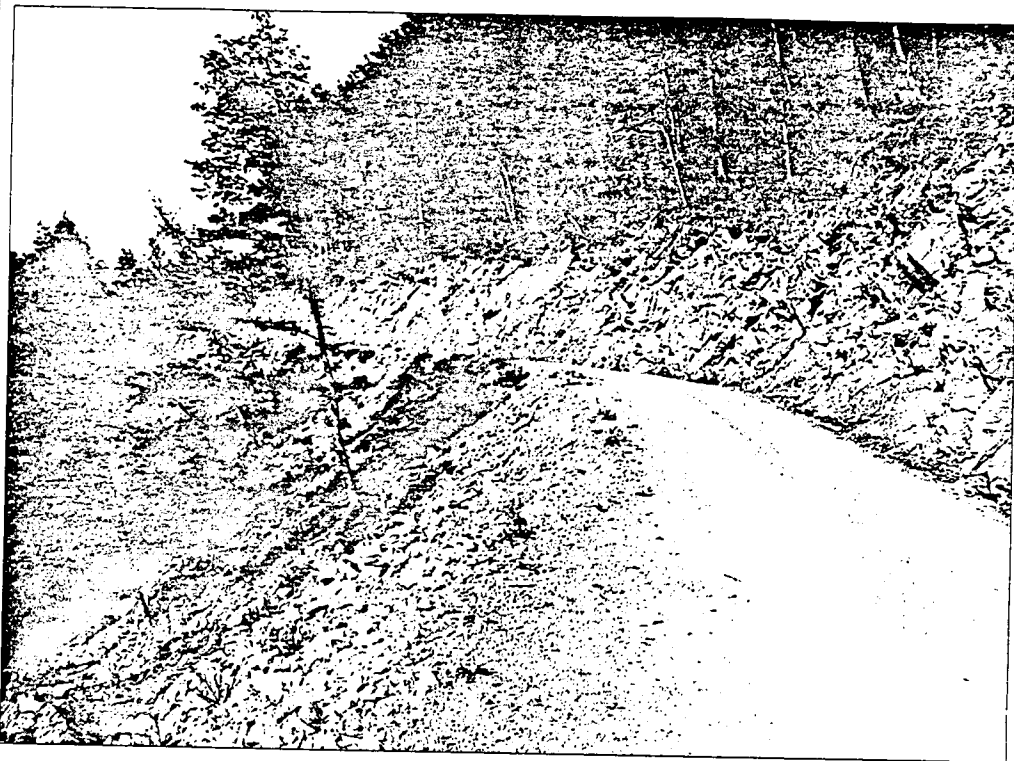
Jardineres

Text: XAVIER BELLIDO

S'entén per jardineria, la dona que practica la jardineria, el tramvia descobert i el moble per col·locar-hi plantes. Ja som al cap del carrer, del carrer de Salt on han instal·lat unes luxoses i inútils—diguem-ne—jardineres, ja que no serveixen per cultivar-hi «plantes» (màxim una planta al mig). Això sí, al «mòdic» preu de 75 bitllets de mil. Si, per una banda, és molt lloable la iniciativa d'embellir les voreres amb plantes ornamentals, per l'altra sembla el joc dels disbarats, una autèntica sopa jardineria, una pugna entre ajuntaments per veure qui surt més sovint als diaris. Per demostrar que sóc animal apolític, i que no tinc res contra de l'Ajuntament de Salt, aprofito l'avinentesa per opinar sobre les jardineres de fusta que, no fa gaires mesos, planificà el Consistori de Santa Coloma, país de fusta. Doncs, teniren «l'encert» de comprar-les a l'estranger, fetes de fusta i a preu de «baratillo» (aproximadament a 38.000 PTA la peça). Un preu «simbòlic», si es pensa que estan garantides per molts anys... no importa, ja que governaran d'altres (que canviaran de model). Hi ha ajuntaments que no saben què fer dels diners, perquè, en ambdós casos, haurien servit millor el ciutadà amb models de pedra artificial, de sèrie (n'hi ha per a tots els gustos), al preu de 8 o 10 mil pessetes. Suposo que les aerodinàmiques jardineres de Salt, són fetes per encarrec, ja que no he vist mai un trenccames semblant (amb els dos extrems de canto viu, força agressius). Són tan i tan estilitzades, que no fan nosa, ni servei, perquè només permeten de plantar un arbust al centre. Trobo que seria més adient, emprar-les per a papereres, a l'hora que s'impeix d'aparcar sobre les voreres. O tal vegada, plantar-hi pensaments per recordar-nos de fer servir el cap abans de malbaratar. Hauré de voltar pels carrers de Salt per admirar aquesta treballa, quasi de la categoria del rinceront etrusc de Crespià.

Eleccions municipals i dret ambiental

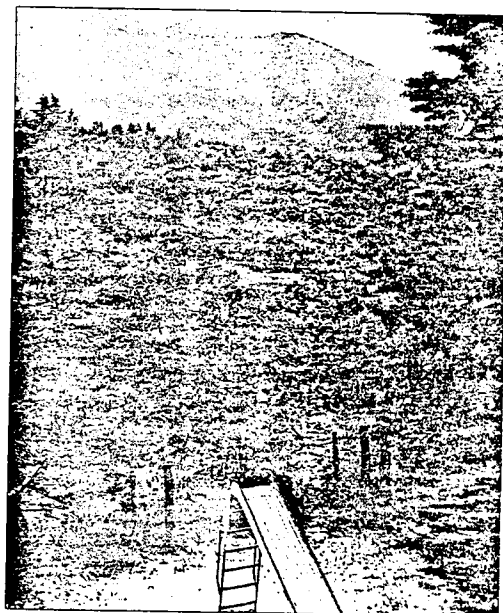
Text: RAFELAUDVERT i ARAU (*)

En èpoques electorals, els ciutadans poden demanar als «Reis» polítics tot allò que volem, donat que és ben segur que ens diran que ens ho donen, i com que els advocats—tot i que anem a l'infern de dos en dos amb els procuradors—també som ciutadans, no hem de ser menys. Deia en Pi i Sunyer (recollit en un llibre d'en Camps d'Arboix), que abans ésser advocat «resultava comodíssim, donat que hom estava a casa i escrivia i es documentava. Avui dia tot resulta tan complicat que és difícilíssim de dominar la matèria». I té tota la raó, i molt especialment en el camp del Dret Mèdio-ambiental.

Per tant, i feta aquesta introducció, el primer que demanem als «Reis» polítics és una codificació de normes ambientals que estableixin un marc jurídic general des d'on actuar. En cas contrari, existeix una manca de servei de l'Administració, confusió en l'aplicació de la norma i casuisme segons la situació que tractem.

En segon lloc, i sense parlar de «ficció jurídica», tal com hem fet en l'anterior paràgraf, ens acontentaríem amb el fet que les diferents administracions públiques, sigui quin sigui el seu signe polític, adoptin les següents mesures, d'altra banda ben simples: aplicació efectiva de les normes existents, amb informació sobre les mateixes; desenvolupament puntual i aplicació de les normes ambientals de la Unió Europea; coordinació efectiva entre les diferents administracions públiques; vinculació de qualsevol política de l'Administració a una protecció ambiental; aplicació real i efectiva dels instruments administratius

No s'ha de menysprear el paper jurídic de la protecció de l'entorn.

amb incidència econòmica, com etiquetes ecològiques, auditories ambientals, etc.; activitat de foment de la iniciativa privada en la protecció ambiental i, per últim, tenir cura en l'ordenació territorial, amb la protecció del Medi Ambient.

Potser veiem els advocats com a gent pedant o allunyada del nostre llenguatge, però no és així, donat que quan la confusió és la normalitat, també ho és per a aquest col·lectiu, i molt especial-

ment, en el terreny de les normes ambientals. No hem de menysprear el paper jurídic de la protecció de l'entorn, donat que, tal com afirma la Declaració de Llemotges de 1990: «El Dret Ambiental no és un simple apèndix de polítiques ambientals, és el medi privilegiat per a tota política en favor de l'entorn».

(*) Advocat Membre Unitat Jurídica Eco Consulting

Rosselló La televisió francesa, condemnada per copiar la vida real

El tribunal de Perpinyà ha donat la raó als pares de Karine Volkaert, que van acusar el canal francès TF1 d'haver-se inspirat en el cas de la seva filla Karine, violada i assassinada, per a un guió de telefilm. El tribunal ha condemnat el canal, la productora i el guionista (Yves Rónier, que és també l'actor principal de la sèrie), a donar 300.000 francs (més de sis milions de pessetes) als pares. El telefilm (Commissaire Moulin), que va tenir molta audiència a l'Estat Francès, emès al mes de novembre passat, explicava la història d'un criminal reincident que raptava, violava i escanyava la filla de la dona amb qui mantenia relacions sentimentals. És el que va passar a Perpinyà, el 1993. En aquell moment, aquest assassinat va escandalitzar una part de l'opinió pública nord-catalana i francesa i van haver-hi manifestacions, per demanar el restabliment de la pena de mort, ja que l'assassinat es va produir un any i mig després de la mort, en condicions similars, de dues nenes d'Elna, al Rosselló, cas que també va commoure l'opinió pública. El crim del 1993 i les reaccions que van seguir-lo van fer que el Ministeri de Justícia instaurés ràpidament una llei dita de cadena perpètua real, que preveu la possibilitat que algú condemnat a la màxima pena de privació de llibertat no pugui redimir pena ni sortir mai de presó. En el dret francès fins llavors només existia una durada de seguretat de trenta anys o, si no, la possibilitat per al condemnat de ser alliberat al cap d'uns vint anys.

JOAN-LLUÍS LLUÍS

Pla de l'Estany

Panoràmica del jaciment on es va trobar el rinoceront.
Foto: NÚRIA SANTIAGO.

Un rinoceront etrusc banyolí de dos milions d'anys

Les restes d'un rinoceront etrusc adult, d'uns dos milions d'anys, han estat descobertes al jaciment de la pedrera d'Incarcal, a Crespià. La troballa és de gran transcendència pel fet que es tracta del primer vertebrat d'aquesta edat que s'ha trobat sencer a Catalunya i uns dels únics exemplars que s'han descobert a tot l'Estat Espanyol.

Les restes òssies de l'animal van ser localitzades al novembre de l'any passat per l'equip de paleontòlegs que treballen al jaciment de Crespià, tot i que fins ara no s'havia desenterrat l'esquelet sencer. Una capa d'argila que es va intercalar entre les capes calcàries de la pedrera ha permès que el rinoceront es conservés fins avui en la seva posició anatòmica original. Únicament li falta la banya, que no s'ha conservat perquè no és una resta òssia, i les seves extremitats posteriors, que ja una excavadora les va trencar quan realitzava els treballs per obrir un canal d'aigües. Aquest incident, però, és un mal menor, segons Julià Maroto, director dels treballs d'excavació: «S'han trencat, però si

no s'hagués excavat, no hauríem trobat mai el rinoceront. Hem tingut molta sort.»

El rinoceront descobert a Crespià pertany al pliocè superior –segona època del terciari superior, entre el miocè i el plistocè– i morfològicament s'assembla molt als actuals, tot i que és de dimensions inferiors.

Els tècnics treballen ara en la confecció de motlles de silicona de l'estructura esquelètica i, seguidament, iniciaran el procés per a l'aixecament de les restes. El rinoceront serà exposat al Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles, però això no serà possible fins d'aquí a un any, perquè abans s'han de fer còpies fidedignes de l'animal en posició anatòmica i s'han de realitzar les tasques de neteja i consolidació dels ossos de l'animal.

El rinoceront etrusc és la darrera peça que s'ha localitzat al jaciment d'Incarcal, on els treballs d'excavació han permès descobrir també el queixal d'un *homo erectus* i les restes d'un elefant prehistòric meridional, entre d'altres peces.

MARTA COSTA-PAU

PRIORAT

La comarca recibe la inversión más pequeña de Catalunya en carreteras

El gasto de la Generalitat en la deficiente red viaria es un 20% inferior a la media

FERRAN GERHARD
Falset

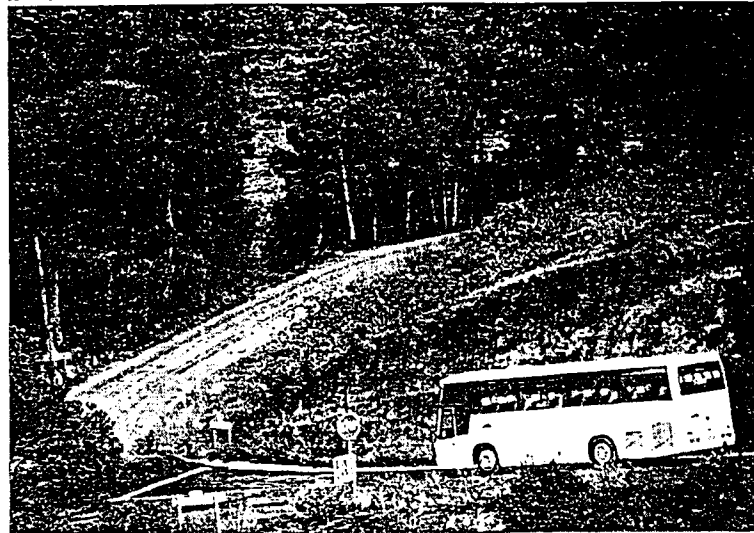
La comarca del Priorat es la última de Catalunya en el volumen de inversiones que la Generalitat destina a la construcción, reparación y mantenimiento de la red viaria, según denuncian dos de los principales alcaldes de la zona. La escasez de carreteras y su mal estado impide impulsar el desarrollo turístico e industrial y también frenar la progresiva despoblación, lo que hipoteca gravemente el futuro en opinión de las autoridades comarcales.

El independiente Enric Masip, alcalde de La Bisbal de Falset y consejero comarcal, señala que entre 1988 y 1992 el Priorat ha recibido una media anual de 184 millones de pesetas por sus 157 kilómetros de carreteras, tan sólo 1,17 millones por kilómetro, cuando esta magnitud supera ligeramente en Catalunya los 23 millones, un 20% superior.

La Terra Alta ha obtenido 452,8 millones por 116,2 kilómetros, la Ribera d'Ebre 2.318,2 por 158,9 kilómetros, la Conca de Barberà 670,6 millones por 164,2 kilómetros y las Garrigues 765 millones por 131,9 kilómetros.

En 1992, según ha constata-

JOAN PUIG

Tortuosa carretera de Cabacés a La Vilella Baixa. Las vías del Priorat reciben 184 millones al año.

tado Masip en el propio Anuario Estadístico de la Generalitat, la inversión en carreteras por habitante fue de 28.549 pesetas en la Ribera d'Ebre, 23.288 en la Conca de Barberà, 17.432 en las Garrigues y tan sólo 9.554 en el Priorat. Estas cifras son

mucho más elevadas en comarcas no tan próximas como el Tarragonès, Baix Penedès o Baix Camp.

Josep Maria Buil (CiU), alcalde de Falset y presidente del Consell Comarcal, ha solicitado ya una entrevista con el director

general de Carreteras porque "los datos que manejamos convierten en palmarias nuestras quejas de que aquí no se actúa. De este modo, los problemas van adquiriendo una mayor magnitud cada día que pasa". ■

ALT CAMP

Directivos, absueltos por delito ecológico

El Juzgado Penal de Tarragona ha absuelto a John Bell y Roberto directivos de la empresa detergentes Marchón España, de Alcover, a pesar de la acusación, había solicitado cada uno de ellos un mes de prisión como responsables de vertidos que produjeron daños. Los acusados habían renunciado a la pena después de obtener la firma de los jueces. - F. G.

ALT URGELL

Proyecta reabrir el aeropuerto

El Ayuntamiento de Seu ha encargado un estudio de viabilidad a una empresa consultora para concretar los planes y las acciones necesarias para establecer vuelos regionales entre el aeropuerto de la Seu de Barcelona y Toulouse. - S.

ANOIA

Denuncia las cuentas municipales de Vallbona

El Ayuntamiento de Vallbona d'Anoia ha denunciado ante la Sindicatura de Cuentas y la Conselleria de Medio Ambiente de la Generalitat la gestión de la Comisión especial de cuentas municipales no se reúne desde 1992. CiU ha acusado al Ayuntamiento de Vallbona, Promà Casanova (SC) de no realizar "una gestión transparente". - J. B.

BAGES

Mejora de seguridad en el Llobregat

La Cámara de Comercio de Manresa ha solicitado a la Conselleria de Política Territorial y Obras Públicas que se tomen más medidas de seguridad para reducir los problemas de circulación en las obras de ampliación del Eje del Llobregat entre Sant Fruitós de Bages y Sallent. - J. B.

BAIX CAMP

Se devuelve el dinero al ayuntamiento

El Ayuntamiento de Reus ha solicitado a la Conselleria de Medio Ambiente la devolución de las sanciones impuestas la semana pasada a unos 80 vehículos aparcaados en la zona de la Libertat. Los autos habían mostrado su intención de denunciar el hecho de la prohibición de aparcar en la zona se estableció a principios de la semana con una señalización y juicio, "incompleta y arbitraria". - F. G.

BAIX EBRE

El MOPT estudiará el impacto de los trasvases

El Ministerio de Obras Públicas y Transportes (MOPT) ha acordado crear un equipo de expertos cualificados para conocer el impacto ambiental que supondrá el traslado de agua que se planea en el Plan Hidrológico

BAIX LLOBREGAT

La Casa de Andalucía de El Prat cumple 10 años

El Prat de Llobregat. - La Casa de Andalucía de El Prat ha celebrado el décimo aniversario de su fundación. Esta casa regional, que cuenta con más de 600 socios, ha organizado varias actividades culturales, entre las que destaca el premio de poesía Rafael Alberti, dotado con un millón de pesetas, y cuyo primer ganador fue Antonio Gala. - Efe

LA SELVA

Bonmatí celebra el hallazgo de agua en un pozo

ANNA MAS
Sant Julià del Llor i Bonmatí

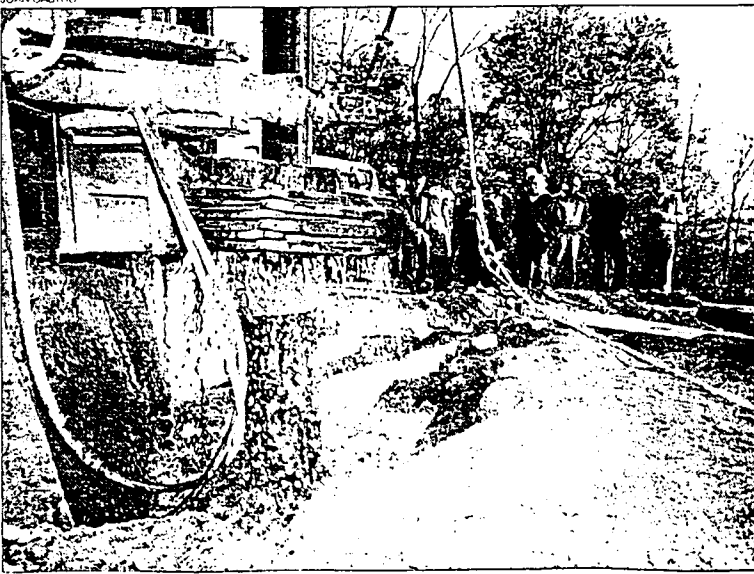
Decenas de vecinos se congregaron ayer ante el pozo que se está excavando en Bonmatí, en el municipio de Sant Julià del Llor i Bonmatí, y en el que a última hora de la mañana se encontró agua. Hace un mes que los vecinos no pueden consumir el agua de la red pública porque está contaminada. La perforación, que ha levantado gran expectación, podrá abastecer sobradamente al municipio. El agua del pozo deberá ser analizada ahora para descartar, como se espera, que no tiene perclorotileno, sustancia que se ha hallado en los

BERGUEDA

Vecino de Berga reclama por lesionarse en la calle

Berga. - Un vecino de Berga reclama al Ayuntamiento de la ciudad una indemnización por daños y perjuicios como consecuencia de un esquinque que se produjo al poner el pie en un agujero no señalado en la calle. Es la primera reclamación de este tipo que se produce en Berga. El afectado lleva casi un mes de baja desde el accidente. - J. B.

JOAN CASTRO

GARROTXA

Un terremoto de grado 3 sacude la comarca

Olot. - Un movimiento sísmico de grado 3 en la escala de Richter se registró ayer en las comarcas de la Garrotxa y La Selva. El terremoto, que no causó daños humanos o materiales pero sí un buen susto a numerosos vecinos, se produjo a las 5.19 horas con epicentro en el sur de la población de Santa Pau, próxima a Olot y Banyoles. - A. M.

MARESME

Mataró habla de tolerancia en Estrasburgo

Mataró. - Una delegación de Mataró, formada por el alcalde Manuel Mas, varios ediles y el presidente de la asociación Jama Kafó de africanos, Sharif Jarju, participó ayer en Estrasburgo en una jornada sobre democracia local y tolerancia, organizada por el Consejo de Europa. La delegación explicó la integración de inmigrantes en el Maresme. - C. A.

PLA DE L'ESTANY

Aparece un fósil de rinoceronte en Crespià

Crespià. - Un equipo de paleontólogos que trabaja en un cantera en Crespià ha descubierto los restos fósiles de un rinoceronte etrusco que vivió en la zona hace dos millones de años. Uno de las características de este hallazgo es que los restos del animal están prácticamente enteros aunque el cuerno ha desaparecido. - A. M.

SEGRÀ

Hallada una bomba de la Guerra Civil en Lleida

Lleida. - Un grupo de operarios que realizan los trabajos de desbroce del antiguo cuartel de Carretera de La Seu Vella de Lleida encontraron ayer una bomba de la Guerra Civil en el interior de un pozo de hielo. El artefacto fue entregado al grupo de desactivación de explosivos de la Guardia Civil. - J. M. A.

SOLSONÈS

El Consell impulsa el museo carlista de Pinós

Solsona. - La ubicación a corto plazo de un museo carlista de carácter nacional en el santuario de Pinós es una de las prioridades que se ha marcado el Consell Comarcal del Solsonès en este año. El Solsonès fue uno de los principales focos del carlismo en Catalunya. - J. B.

TARRAGONÈS

La incineradora de Tarragona, expedientada

Tarragona. - La Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat ha abierto un expediente a la incineradora de residuos urbanos de Tarragona, Sirusa, por haber tratado residuos orgánicos y desechos procedentes de las empresas Escorçador Baix Camp de Riudoms y Càmicas Alt Camp de Vallès que también ha expedientado. Según Medi Ambient, la actuación vulnera la normativa sobre gestión de residuos, al estar autorizada la planta a quemar estos desechos. - F. G.

URGELL

Bellpuig homenajea a los alcaldes del franquismo

Bellpuig. - El Ayuntamiento de Bellpuig celebró el domingo un acto de homenaje a los dos últimos alcaldes designados en la última época del franquismo: la transición. En el homenaje se rindió la labor a favor del pueblo por los ex alcaldes Josep Sala y Josep Minguell. Desde 1993, el Ayuntamiento rinde homenaje en la figura de Sant Antoni de la Sitja a quienes han hecho tareas a favor de la población. - J. M. A.

VALLÈS OCCIDENTAL

Cerdanyola inaugura el centro de salud mental

Cerdanyola del Vallès. - El consejero de Sanitat, Xavier Trias, inauguró ayer oficialmente en Cerdanyola un centro de salud mental que atenderá a pacientes de este municipio, de Ripolllet y de Mataró. El nuevo equipamiento que funciona desde noviembre depende del departamento de Salud Mental del hospital de Sant Joan de Déu. - C. A.

ENRAONAR

Dels ancestres fins ara mateix

RAMON SOLSONA

-Han trobat un rinoceront a Crespià.
-Amb aquests canvis de clima...
-És un fòssil de més de dos milions d'anys. L'estan estudiant.
-Així se sabrà com era l'antiga raça catalana dels rinoceronts. Potser se'n podrà recuperar la mena.
-Quan estigui net i polit l'exposaran a Banyoles, que és la Kenya catalana.
-Per què ho dius, pel negre?
-No. Pels fòssils. Primer va ser la mandíbula i ara el rinoceront.
-Però per què Kenya?
-Kenya o Etiòpia, tant és. Allà hi ha els fòssils humans més primitius. Sabies que acaben de trobar-ne un de 4,4 milions anys d'antiguitat?
-Després de tant de temps, em costa de reconèixer-lo com a parent.
-Són restes molt importants per poder establir en quin moment es va produir la divergència respecte als ximpanzés.
-Vols dir que hi ha gaire diferència?
-El moment essencial és la transició de caminar de quatre grapes a caminar dret.
-A mi em preocupa més en quin moment de l'evolució ens vam començar a fer la clenxa. No hi ha cap crani que la conservi.

-Els enigmes dels homínids són inescrutables.
-Et pots equivocar d'un milió d'anys amb tota tranquil·litat. Cent mil anys no són res.
-És cert. A Lucy se li calculen tres milions i mig d'anys. Però hi ha qui els rebaixa a la meitat.

-Qui és Lucy?
-Una fòssil etiop molt simpàtica.
-Jeanne també és molt simpàtica.
-Qui és Jeanne?
-Una fòssil francesa de 120 anys.
-Però aquesta encara viu.
-I surt per televisió, rep regals de ministres i menja xocolata negra. És la dona més vella del món.
-Però no té el rècord Guinness de longevitat. El té un japonès, amb 120 anys i 237 dies. A títol pòstum, això sí.
-Nosaltres aspirem a superar-lo.
-Qui? Tu i jo?
-No, els més de cinc-cents centenaris de Catalunya. Tenim un avi de 107 anys.
-Les coses que ha vist!
-I les que veurà. És un testimoni privilegiat de l'evolució de l'espècie.
-No canviem tan de pressa com això.
-Que no? Mira la Chabeli i el Bofill fill.
-Cadascú es ventila amb un altre.
-Això no és evolució sinó civilització.
-Més m'agrada la manera de partir peres de Daniel Day-Lewis i Isabelle Adjani. Ella li diu per fax que està embarassada. I ell respon per fax que tururut viola, s'ha acabat el bròquil, bona nit i tapa't.
-Ho veus? És el triomf de la civilització.

TRES PREGUNTES

FERRAN JUSTE

PROBLEMA LINGÜÍSTIC

En realitat, el germen de l'especulació taoista apareix força abans de l'arribada de Laotse, dit Laotse-deles-orelles-largues. En els veils anals xinesos, particularment en el Llibre dels Canviaments, ja és present el seu pensar.

'EL LLIBRE DEL TE'
Okakura Kakuzo.
Manual filosòfic i d'iniciació per a 'gourmets'.
On és l'errada?

EL DESCONEGUT

PISTES:

-Segle XX.
-Saragossà, publicista, enginyer industrial, militant de Bandera Roja i del PSUC, impulsà el moviment Cristians pel Socialisme.
-Va ser triat diputat al Parlament de Catalunya quasi just abans de morir, l'any 1980.
-Va fundar i dirigir la revista Taula de Canvi. Sabeu qui és?

SOLUCIONS D'AHIR

Problema lingüístic:
No és PARPALLEJAVA; és PARPELLEJAVA.
El desconegut:
Francesc Cambó i Batlle.

LA FOTOGRAFIA ENIGMÀTICA

Aquest passa per ser l'arxiu documental discogràfic més vast de Catalunya. I no té res d'estrany, si tenim en consideració l'antiguitat històrica de la institució a què pertany. És temps suficient per atresorar l'impressionant fons que mostra avui. I per ser justos, cal afegir que aquest arxiu no seria el mateix sense l'eficiència, retentiva i metodologia de l'arxivera, la seva veritable ànima. Saben de quin lloc parlem?

La fotografia enigmàtica:
A les muralles d'Empúries.

ENTRE PARENTESIS

DESCLOT

Front comú, sense fissures

En les últimes setmanes, s'havien destacat les sobtades diferències de línia entre dos mitjans en alguns moments tan coordinats i pròxims com van ser El Mundo i l'Abc. Dos mitjans que, amb la COPE, feien front comú antigovernamental a l'Associació de Escriitores y Periodistas Independientes (AEPI), coneguda pels seus enemics com el Sindicato del Crimen. En les últimes setmanes, mentre que El Mundo actuava com a butlletí de les activitats del jutge Garzón, l'Abc es destacava pels seus atacs duríssims als magistrats. Trencadissa al front comú? Algú havia renyat l'Abc i l'havia convertit a la causa governamental? Una nota a l'Abc de dijous feia un elogi sorprenent de l'AEPI i del seu paper en el cas GAL, que s'ha d'interpretar com una resposta a aquests rumors. "Mal que le pese a algunos, la coincidencia entre Pedro J. Ramirez y Luis María Anson en este asunto es plena, con la sola discrepancia de que ABC no considera a Garzón el juez más idóneo para instruir el sumario." La nota és realment de fonts ben informades per parlar del tema: la firma Ovidio, que es considera un pseudònim del mateix Luis María Anson.

Nadal fa les Amèriques pel call

Dimecres passat, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, va visitar Girona per participar a les vuit del vespre en un acte commemoratiu del vintè aniversari de CDC, al Teatre Municipal; i, a continuació, va anar a sopar a Banyoles per presentar els caps de llista municipals de la comarca del Pla de l'Estany. A Girona no va poder trobar-se amb l'alcalde, Joaquim Nadal, perquè aquest era fora de la ciutat. El motiu d'aquesta absència no es va fer públic, però, segons fonts ben informades, Nadal estava de viatge a Nova York, a veure de cacets membres de la influent comunitat jueva nord-americana per obtenir recursos per invertir en el call de Girona.

Enyorem Losantos

Des que l'inefable Jiménez Losantos ha deixat el lloc de comentarista a l'informatiu nocturn de Tele 5 ho passem molt malament. El seu substitut, Luis Herrero -el mateix que dirigeix La Linterna a la COPE-, no omple ni de lluny aquest buit. L'altre contertulí, el bregat José Luis Martín Prieto, es menja dialècticament Herrero en un tres i no res.

SETMANA DE LA SEURETAT

Del 18 al 25 de febrer.

AQUESTA SETMANA LA SEVA SEURETAT NO TÉ PREU.

Ara, en qualsevol model gasolina de la Sèrie 400, pot emportar-se gratuïtament una d'aquestes opcions: ABS, AIRBAG, Aire Condicionat, Contracte de Manteniment per 2 anys, o Assegurança a Tot Rise durant el primer any, contractat amb WINTERTHUR

Cia. d'Assegurances. La que vostè triï. Setmana de la Seguretat Volvo del 18 al 25 de febrer. Acostis al seu concessionari Volvo. La seva seguretat no té preu.

VOLVO
Resposta segura.

*Oferta vàlida per a vehicles en stock. Ofertes no acumulables.

Triï una d'aquestes opcions en qualsevol model gasolina de la Sèrie 400.

- ABS. Gratuït.
- AIRBAG. Gratuït.
- AIRE CONDICIONAT. Gratuït.
- CONTRACTE DE MANTENIMENT. Gratuït durant 2 anys.
- ASSEGURANÇA A TOT RISE.

La persona de més edat és Antoni Urrea, un murcià de 107 anys que va arribar a Barcelona el 1910

Redacció
BARCELONA

Mig miler de catalans han superat la barrera dels cent anys d'edat

Catalunya té mig miler d'avis que han passat la barrera dels cent anys. Antoni Urrea, natural de Múrcia i de 107 anys d'edat, n'és el més gran de tots.

Dels 504 ciutadans centenaris que hi ha a Catalunya, 357 són dones (71,6 %) i 147, homes (28,4%), segons una projecció de les dades disponibles del cens de 1991 elaborada per l'Institut d'Estadística de Catalunya, informa Efe.

Un d'aquests avis és Antoni Urrea, que, com altres centenaris, guarda una gran quantitat de records que podrien aspirar a qualsevol càtedra d'història contemporània i pateix els mals propis de la seva edat. "Jo em trobo perfectament i vaig sol a

passar pel barri, però em fa una mica de vergonya perquè camino com un borratxo", explica Antoni Urrea, que viu a Catalunya des del 1910.

Home vigorós i actiu

L'avi més gran de Catalunya dijous passat va fer 107 anys i encara conviu amb la seva esposa, Isabel Tossas, que en té 101.

Malgrat l'edat, Urrea és un home vigorós i actiu, amb una memòria prodigiosa i una salut de ferro. Cada matí va al Casal de la Gent Gran de la Barceloneta i "hi llegeixo el diari, jugo una partida de dòmino i parlo amb la gent", explica.

Antoni Urrea va néixer a Mazarón (Múrcia) el 1888 i s'enorgulleix de ser "el més vell de Catalunya" i l'ancià de més edat de Cata-

lunya". Amb la seva esposa, Isabel Tossas, reivindica ser el matrimoni de més edat de Catalunya, que el *Llibre dels Records Catalans* ha atorgat a una altra parella de Terrassa també

centenària, però més jove.

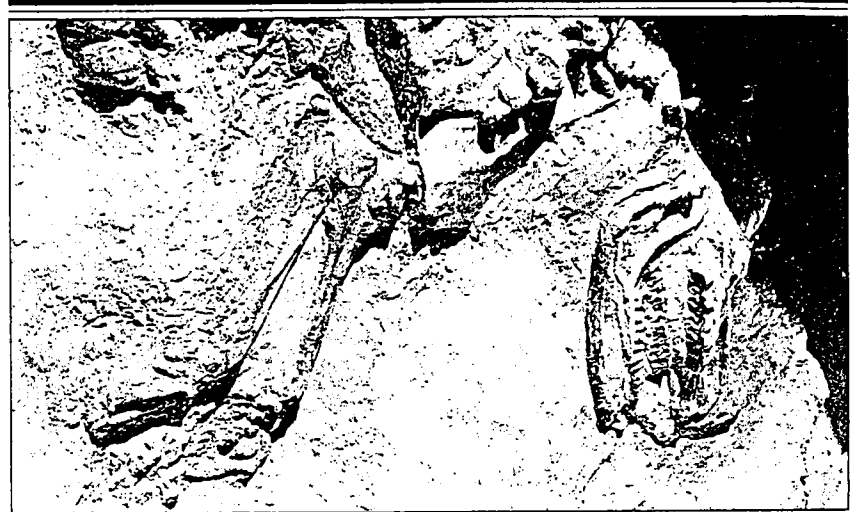
Per Antoni Urrea, el secret de trobar-se en forma als 107 anys és "dur una bona vida sense abusar ni sortir tant de nit com fan ara els joves", assegura que no va

anar al metge fins als 80 anys.

Enyorar els quaranta

Quan va arribar a Barcelona durant la primera dècada d'aquest segle, per fer el servei militar, va conèixer la qui seria la seva esposa, per la qual cosa va decidir quedar-s'hi a viure.

L'ancià enyora la ciutat dels anys quaranta, encara que considera "molt boniques" les obres fetes amb motiu dels Jocs Olímpics, tot i que lamenta que n'hi ha que encara no ha vist, com el Moill de la Fusta, perquè "amb tant de soroll de cotxes em marejo", explica.

Continua l'extracció del fòssil de rinoceront a Crespià

Es equips tècnics continuen els treballs per extreure el fòssil de rinoceront, trobat dissabte a Crespià (Pla de l'Estany). Les restes petrificades del mamífer, trobat quasi sencer, daten de dos mil-

lions d'anys (pleistocè superior) i són de gran importància paleontològica. Un cop retirat, serà dut a l'Institut de Paleontologia de Sabadell per restaurar-lo. S'exposarà al Museu Comarcal de Banyoles.

PORTA OBERTA

Es vol reformar la LODE

JAUME SARRAMONA

Catedràtic de pedagogia a la Universitat Autònoma

Ja han passat gairebé deu anys des de l'aprovació de l'anomenada llei orgànica del dret a l'educació (LODE), i el temps transcorregut ens permet fer un balanç de les seves virtuts i limitacions.

Sens dubte, la LODE va fer possible una democratització del sistema educatiu, regulant la participació i la subvenció dels centres privats, però és igualment veritat que conté disposicions fruit del corrent utòpic antiestructurador que volia trencar amb tot el que significués autoritat, jerarquia, control... Bona prova d'això és la instauració de la direcció desprofessionalitzada als centres públics, l'accés a la inspecció sense oposició i la manca d'avaluació pública dels resultats dels centres escolars. Tot això s'ha traduït al final en una insatisfacció general de tot el conjunt de la comunitat educativa, però amb l'inconvenient que ha consolidat certes situacions i visions corporatives, sempre difícils de canviar.

Ara, mitjançant una nova llei de la participació, l'avaluació i el govern dels centres docents, es vol redreçar la situació, una vegada superades les lectures socials que tant van radicalitzar les postures a favor i en contra, ara fa un decenni.

La nova llei proposa millorar la qualitat de l'ensenyament que proclama la reforma, procurant una major selecció i estabilitat en la direcció dels centres, estimulant el "desenvolupament professional dels docents" mitjançant l'avaluació de la seva tasca i potenciant la funció de supervisió que correspon als inspectors, els quals novament hauran de ser seleccionats mitjançant concurs oposició.

Amb tot, és probable que per a alguns això signifiqui un intent de tornar a la jerarquització del sistema educatiu, que veuen com un atemptat a la seva democràcia; per a uns altres els canvis proposats no arribaran a resoldre els problemes actuals, perquè es queda curta.

La meua opinió està més pròxima al segon grup, car tinc la impressió que solament es volen fer els retocs mínims que no arribin a provocar gaire la reacció dels qui, ràpidament, es mobilitzen contra els canvis que toquen interessos corporatius. No acabo d'entendre per què entre nosaltres el sistema educatiu ha de ser tan diferent de la resta de sistemes socials, pel que fa a la seva organització. Uns altres països, que mirem com a model general, ho tenen ben clar i han comprès que el rigor i la professionalitat són la millor garantia per aconseguir una educació de qualitat, al temps que els mateixos docents

MILERS DE NENS I NENES ES DIVERTEIXEN AL CARNAVAL D'EL CORTE INGLÉS

La "Gran Festa Infantil de Disfresses" que El Corte Inglés organitzarà dissabte que ve, 25 de febrer, al Parc d'Atraccions de Montjuïc ja ha despertat l'interès de milers de nens i nenes menors de catorze anys. Per assistir gratuïtament a aquesta festa infantil, els nens han de presentar-se disfressats als centres d'El Corte Inglés de Plaça de Catalunya, Diagonal i Sabadell, on rebran les entrades necessàries per accedir al recinte, muntar a totes les atraccions i assistir als diferents espectacles que amenitzaran el matí. A més a més, El Corte Inglés entregarà a tots els nens un número per participar en el sorteig de més de 600 regals. Divendres que ve finalitzarà el termini per presentar-se disfressat a la planta infantil dels centres d'El Corte

CATALUÑA

Las subidas pueden llegar al 100%

7.500 familias protestan por la revisión del catastro en la Zona Franca

JOAQUIMA UTRERA, Barcelona

La subida del valor catastral iniciada en Barcelona en el barrio de Zona Franca está generando fuertes protestas. La Unión de Entidades de este barrio ha presentado un recurso colectivo contra el aumento del valor catastral de las viviendas, que en algunos casos llega al 100% y afecta a unas 7.500 familias. En los últimos días, vecinos y Hacienda han mantenido contactos sin llegar a ningún acuerdo.

Los vecinos recibieron las primeras comunicaciones de la subida por parte de Hacienda el pasado mes de octubre. Dos meses después, la Unión de Entidades de Zona Franca presentó una impugnación colectiva contra la decisión de Hacienda por considerarla discriminatoria. Los vecinos se quejan de que la subida sólo afecte a su barrio y no a toda la ciudad. En los últimos días, representantes de la Unión de Entidades mantienen contactos con los representantes de Hacienda para encontrar una salida al conflicto.

La subida del valor catastral de las viviendas significa que los propietarios deberán pagar más a la hora de abonar el Impuesto de Bienes Inmuebles (IBI) y el impuesto sobre la renta (IRPF), en el que los propietarios de viviendas deben computar como ingreso el 2% del valor catastral de su piso.

Los barrios que han recibido el aviso de la subida son Nostra Senyora del Port, Can Clos, Sant Cristòfol, Eduardo Aunós, El Polvorín, La Viña, Plus Ultra, Santiveri y las viviendas de Estrelles Altas de Barcelona. En estos barrios viven unas 30.000 familias.

La Unión de Entidades argumenta que se trata de "barrios donde viven familias humildes de ingresos reducidos, con altos porcentajes de paro y que disponen de escasos equipamientos y servicios". "Entendemos que vulnera el principio de igualdad previsto por la Constitución". El abogado de los vecinos, José Molina, señaló que las familias que reciban la notificación tendrán derecho a presentar un recurso de carácter individual.

Barrios ricos

Los propietarios, agrupados en la Comisión de Vecinos para el Catastro, se reunieron hace dos semanas con la gerente del centro catastral, Inmaculada Turú. Los argumentos de Turú para explicar las razones por las que se empieza la revisión por la Zona Franca no convencieron a sus interlocutores. Estos sugirieron que la revisión se iniciara por los distritos de Sarrià y Sant Gervasi, con mayor nivel de renta.

El Ministerio de Hacienda plantea las nuevas revisiones del catastro por sectores y no de for-

ma generalizada como hizo en años anteriores.

Hacienda tiene previsto aplicar este año la revisión catastral a 168.764 pisos y locales de 19 municipios catalanes. El valor catastral medio en Cataluña es de 3,6 millones de pesetas. El objetivo es elevarlo este año a 6,4 millones, lo que supone un aumento del 77%. Los ayuntamientos tienen potestad para fijar el tipo impositivo del IBI sobre el que se aplica el valor catastral. En consecuencia, pueden reducir el impacto impositivo de la revisión catastral. En la ciudad de Barcelona este tipo es del 0,89%.

La revisión afectará este año a 13 municipios de Barcelona, 3 de Gerona y 3 de Tarragona. No está previsto, de momento, aplicarla en Lérida, según informa Hacienda.

Un ejemplo representativo de lo que ha subido el catastro en Barcelona es el de la familia Ibarra. Los Ibarra viven en uno de los 580 pisos de protección oficial que la cooperativa Virgen de Nuria construyó en el barrio de Sant Cristòfol en 1974. En 1988 el piso de los Ibarra, de 79 metros cuadrados, tenía un valor catastral de 1,5 millones de pesetas. Aquel año el valor aumentó a 3.104.000 pesetas y finalmente el que le ha sido notificado para 1995 es de 6.069.119 pesetas.

El piso de los Ibarra pertenece a uno de los barrios que junto con el grupo de viviendas de Eduardo Aunós resultan más perjudicados por la nueva revisión al registrar los mayores incrementos.

PERE DURAN

El rinoceronte del Pla de l'Estany

Hace unos dos millones de años un rinoceronte de unos 300 kilos de peso vivió y murió en Crespià (Pla de l'Estany). Se trata del primer mamífero en conexión anatómica, es decir, entero, que se encuentra en Cataluña y uno de los pocos hallados en España. Tras cinco años de excavaciones sistemáticas —de 1984 a 1990— entre las paredes calcáreas del yacimiento de Crespià, el trabajo de los arqueólogos, reanudado recientemente, ha vuelto a dar sus frutos. Hasta ahora sólo se habían encontrado restos vegetales y fragmentos de animales, pero nunca los de un mamífero entero.

Unió ve difícil pactar con CDC todas las candidaturas

C. P., Barcelona

La sangre no llegará al río, pero las espadas vuelven a estar en alto. Como hace cuatro años, y ocho, e incluso 12, Convergència Democràtica (CDC) y Unió Democràtica vuelven a tenerse las por el reparto de puestos en las candidaturas municipales de la coalición Convergència i Unió (CIU).

El portavoz de la dirección de Unió, Eugeni Pérez Moreno, dijo ayer que las negociaciones con sus socios convergentes "no van demasiado bien" y que consideraba "difícil" que se llegue a un acuerdo global antes del 28 de febrero, fecha tope para que CIU designe sus cabezas de lista en todos los municipios a que se presenta (más de 900) y establezca el orden en que ambos partidos se repartirán cada candidatura, a razón de un 25% de puestos elegibles para Unió y un 75% para CDC.

El comité de gobierno de Unió reunido ayer dedicó la mayor parte de su tiempo a analizar la confección de las candidaturas municipales y constató que persisten diferencias prácticamente insalvables. Si el próximo día 28 no se puede cerrar el acuerdo global, CIU aplicará un mecanismo para repartirse los municipios en los que persista la discordia: en el 75% de ellos se presentará CDC en solitario y en el 25% lo hará Unió.

Con esta fórmula se trata de evitar lo ocurrido en anteriores convocatorias: CDC presentaba listas propias en los municipios en que no había acuerdo con sus socios, pero bajo las siglas de la coalición. Los de Unió, en algunos casos, contraponían una candidatura propia pero como independientes. A finales de noviembre pasado, y no sin tensiones, ambos socios se pusieron de acuerdo en qué partido encabezaría las listas en las 41 capitales de comarca, pero aplazaron todo lo demás al 28 de febrero. Unió obtuvo el primer puesto en siete de ellas, cuando cuatro años antes había encabezado únicamente tres.

Los problemas más graves entre ambos partidos se han producido siempre en torno a la confección de las candidaturas municipales. Lo cual es lógico, por la gran cantidad de personas que se ven involucradas y por la competencia entre partidos en el ámbito local.

La candidatura de la ciudad de Barcelona, aunque se considere un caso aparte, no está exenta de problemas. Hace unos días, el secretario de organización de Unió, Vicenç Gavaldà, y probable candidato en la lista de Miquel Roca, protestó públicamente porque el candidato estaba repartiendo cargos en su futuro gobierno municipal sin contar con la opinión de los democristianos. Ayer, Pérez Moreno señaló que su partido no asume el programa electoral que, en grandes líneas, presentó el sábado Roca, porque Unió no ha participado en su elaboración.

SUMARIO

Los socialistas se comprometen a no aceptar nunca el apoyo de ediles tráfugas

PÁGINA 3

Homenaje a Font Rius en el 500º aniversario de la primera compilación de derecho catalán

PÁGINA 5

Josep Maria Font Rius

El río Francolí desembocará en el centro del puerto de Tarragona

PÁGINA 6

Una banda apalea a un gitano en Igualada

PÁGINA 4

Cartelera.....PÁGINAS 14 e 17

Agenda.....PÁGINA 18 y 19

Crónica.....PÁGINA 20